

Rudolf Rasch

Duizend brieven over muziek van, aan en rond
Constantijn Huygens

1687

Verwijzingen naar deze tekst graag op de volgende manier:
Rudolf Rasch, Duizend brieven over muziek van, aan en rond Constantijn Huygens: 1679
<https://huygens-muziekbrieven.sites.uu.nl/>
Voor opmerkingen, suggesties, aanvullingen en correcties: r.a.rasch@uu.nl
© Rudolf Rasch, Utrecht/Houten, 2018
23 augustus 2019

[DIEGO DUARTE (ANTWERPEN/ANTWERP)]
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
6 JANUARI 1687
7249A

Samenvatting: Duarte wenst Huygens een gelukkig nieuwjaar. Hij schrijft Huygens dat hij zijn composities bij de psalmparafrases van Godeau aan hem wil opdragen.

Bijlage: ‘Airs sur les paraphrases des pseumes de David’ (Duarte 1684).

Door Huygens beantwoord op 20 januari 1687 (7251).

Primaire bron: Amsterdam, Gem. Arch., Hs. PA 334, nr. 682 (ongefolieerd): klad (apograaf).

Vroegere uitgave: Rasch 1996a, p. 13: volledig.

— Rasch 2007, nr. 7249A, pp. 1264-1266: volledig, met Nederlandse hertaling.

Naam: Antoine Godeau.

Glossarium: compositie (muziekstuk); musicaal (muzikaal); noot; psalm.

Transcriptie

¹... ²den 6 Januarii 1687

³... eere niet gegeven UE met myn schryven te ... gentheyt is voor gevallen om UE myne dinstighe ... dogh niet naar gelaten gestandigh te taalen naar ... met groote vreught verstaen noch redelyck te wes.. ... hooghen ouderdom, waarin ick Godt bidde van herten UE ... te laten ⁴te continueren. De myne ... hoewel niet al rabust [sic] doch altyt naer myne ... ten ick hebbe in myne eenicheyt my gediverteert ... myne musicale compositie ⁵op de ... Goudau waar inne (om het goddelyck subject) ... heb gevonden, welck een voornemen is geworden ... ekere hebbe laten copieren ⁶en selfs de ... soo hebbe dat werck op nieuw menichmaal ... corrigeert waer door den bouck soo net niet ... hadde gewenst principaelyck om dat de ... plaatsen soo direct niet onder de nooten ... schryven van de musique, welck met cleene ... nde alsoo de binseltjens [sic!] van de musique op ider ... en worden aangewesen staan, soo can dat ... imant die vast is in de musique di's [sic] niet ... een anderen in netter ⁷forme vyt schryven ... laeten ... om te singen, waerdoor een weynich dicker ... vallen sal middelertyt. ⁸Soo neme ick de vryicheyt desen UE op te offeren, met wensingh daar eenich vermaeck in vinden mach, waar mede ick my sal vergenoegen, soo niet my vertroosten, dat ick myn tyt en arbeyt [niet] in ydelder saak en mocht besteet hebben. UE vergeve my dese vryicheyt, wien ik daarmede wensche een geluck saligh nieujaar met vervolgh van ⁹vele toecommende tot salicheyt blyve, soo langh my Godt het leven gunne

Myn Heer,

etc.

De taffel van de numbers der Psalmen, soo als die in den bouck van den autheur gedruickt staen, ¹⁰is? achter in geschreven woorden, [sic] ende de folia van desen daerop aengeteeckent worden,

-
1. De linker bovenhoek van het papier is vergaan..
 2. Datum autograaf.
 3. Door de zware beschadiging van de bron is de brieftekst slechts gedeeltelijk leesbaar.
 4. Doorgehaald: <met enoughen>.
 5. Doorgehaald: <ende daa>.
 6. Doorgehaald: <soo hebbe>.
 7. <somme>.
 8. Doorgehaald: <soo ick niet weete hoe lange ons Gode noch het leven gunnen sal>
 9. <velle>.
 10. Er is hier een gaatje in het papier.
-

Vertaling

6 januari 1687.

... [de] eer niet gegeven u met mijn schrijven te ... [gele]genheid zich heeft gepresenteerd om u mijn gediensige ... maar heb niet nagelaten voortdurend te verlangen naar ... met veel vreugde begrepen nog redelijk te hoge ouderdom, waarvoor ik God van harte bid u ... door te laten gaan. De mijne ... weliswaar niet erg stevig, maar steeds naar mijn ... ik heb mij in mijn eenzaamheid ontspannen ... mijn muzikale compositie op de ... Godeau, waarin (vanwege het goddelijke onderwerp) ... heb gevonden, hetgeen een voornemen is geworden ... heb laten kopiëren, en zelfs de ... aldus heb ik dat werk opnieuw verschillende keren ... [ge]corrigeerd, waar het door het boek niet zo netjes ... dat had gewenst, vooral omdat ... plaatsen niet helemaal precies onder de ... schrijven van de muziek, dat met kleine ... aldus de bindsels [bindbogen ?] van de muziek op ieder[e ?] ... en worden aangewezen te staan, dan kan dat ... iemand die goed thuis is in de muziek, die is niet ... een ander netter laten uitschrijven ... laten ... om te zingen, waardoor een beetje vaker ... mettertijd zal worden, zo neem ik de vrijheid aan u deze op te dragen, met de wens dat u daar enig genoegen aan zult beleven, waarover ik tevreden zal zijn, om niet te zeggen enige troost zal vinden, omdat ik niet mijn tijd en mijn werk aan een ijdele zaak heb besteed. U vergeve mij deze vrijheid, waarmee ik u een gelukkig nieuwjaar met een vervolg van vele nog komende wens. Ik blijf zolang God mij het leven gunt,

mijnheer,

enz.

Het overzicht van de nummers van de psalmen, zoals die in het oorspronkelijke boek staan afgedrukt, is hier achter in geschreven, waarbij de bijbehorende folionummers kunnen zijn aangegeven.

CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
AAN DIEGO DUARTE [ANTWERPEN]
20 JANUARI 1687
7251

Antwoord op Duartes brief van 6 januari 1687 (7249A).

Samenvatting: Huygens wordt door jicht geplaagd. Hij dankt Duarte dat deze enkele muziekstukken aan hem heeft opgedragen. Hoewel zijn ziekte hem hindert bij het musiceren, kan hij in ieder geval nog enigszins op de theorbe uit de voeten.

Over een antwoord van Duarte is niets bekend. Huygens overleed twee maanden later.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, pp. 1131-1132: afschrift (apograaf).

Vroegere uitgaven

— Jonckbloet 1882, nr. 94, pp. 83-84: volledig.

— Worp 6, nr. 7251, p. 463: volledig.

— Rasch 1996a, p. 13: volledig.

— Rasch 2007, nr. 7251, pp. 1266-1269: volledig, met Nederlandse vertaling.

Namen: Gaspar Fernandes Duarte; Joannes de Haze.

Titels: ‘Airs sur les paraphrases des pseumes de David’ (Duarte); *Clio* (De Haze 1681).

Glossarium: compositie; contrapunt; musicael (muzikaal); musieckstuck (compositie); theorba (theorbe).

Transcriptie

¹Copie.

²Aen Monsieur Duarte.

Haghe, den 20e Januari '87.

Dese is, in meer als drij weecken, de eerste hand die ick op het papier brenge. Tot noch toe is sij in onmacht gehouden, door een soort van gicht, die, hoewel niet de pijnlijxte van alle die ick vele andere sie lijden, nochtans *inter santicos morbos censetur*, als gemeene functiën belettende. Endtelijck moet ick ophouden van mij te vieren, om langer niet in gebreecke te blijven van UE., oock met een trage hand, mijne schuldige danckbaerheit te bewijzen voor het waerdige present, daarmede het UE. belieft heeft mij te vereeren. Van overlanch had ick wel gewagh gehoord van dat UE. soude van intentie sijn sijne geestighe compositiën met mijnen naem te ontciëren, maer hadde staet gemaect dat het verloop van den tijd die gedachten in betere soude comen te veranderen. Nu het, door UE. onverdiende gunst anders is uijtgevallen, ben ick gehouden te erkennen, sulx ick van herten doe bij desen, dat ick hooghlijck estimeere mij soo diep te vinden in de successie van de musieckele productiën, daer mede het edele huys Duarte van allen tijden de wereld heeft verheught, ende vereert; ende derve vertrouwen, indien mijn goede vriend en heer Uw vader saliger opsien moghte, dat hij mij dit geluck niet en soude willen misgunnen. Ick hoope UE. niet qualijck en sal willen nemen, dat ick sijn kind, soo wel geboren, hebbe doen kleeden in wat cierlijcker | 1132 | gewaed, naer den tijd, om neffens sijns gelijcken met behoerlijck aensien te compareren ende oock van buijten sijnen rang waerdigh te schijnen. Apparentelijck sal het UE. dagelijx divertissement wesen met dat soete kinds onderhoud in den tijd van dese anders verdrietighe eensaemheijt van familie sommighe uren te besteden, ende dat UE. daerin niet en laet geaccompagneert te werden door het verstandighe contrapunt van den Heere De Haeze, waervan ick dickmael soo goede preuven gesien hebbe.

Met mij is het sulx gelegen, dat ick mij in desen ouderdom van over de 90 jaeren niet soo wel als ick wenschte bedienen kan van de 800 ende meer musieckstucken ende stucxkens, die ick (bijnaer met schaemte) bevinde mij ontvallen te sijn op de vijffderhande instrumenten UE. bekend, doordien mij dese gaende ende

1. <Copie> autograaf.

2. <Aen Monsieur Duarte.> autograaf.

comende gichten hier en daer eenen vinger wat verswackt hebben. Met de theorba niettemin derve ick vertrouwen dat ick tot accompagnement noch wel soo veel soude connen te wege brengen, dat, gelijk men seght, een droncken boer het gebreck niet en soude gewaer werden. UE. houde mij ten goede de lengde van dit onderhoud, daarmede ick mij, als noch de camer houdende, ³bezigh hebbe gemaect. 't En sal niet licht meer gebeuren, maer ick altoos blijven, als vanouds,

Mijnheer,

Uw Edele ootmoedigh en geobligeerde vriend en dienaar
[etc.]

Vertaling

Aan de heer Duarte.

Den Haag, 20 januari 1687.

Dit is de eerste keer in meer dan drie weken dat ik met mijn hand weer iets schrijf. Tot nu toe was dit onmogelijk door een soort jicht, die, hoewel niet de meest pijnlijke waaraan ik veel mensen heb zien lijden, toch ⁴tot de ernstige ziektes kan worden gerekend,⁴ aangezien ze het gewone functioneren belemmert. Ik moet nu eens ophouden met nietsdoen, zodat ik niet langer in gebreke zal blijven om u, al is het maar met een trage hand, mijn verschuldigde dankbaarheid te tonen voor het waardevolle ⁴geschenk, waarmee u mij hebt willen vereren. Ik had al veel eerder vernomen dat u van plan was uw knappe composities te ontsieren met mijn naam, maar ik had er op gerekend dat de tijd die gedachten wel tot betere zou omvormen. Nu het door uw onverdiende goedheid anders uitgevallen is, moet ik zeggen - en dat doe ik bij deze van harte - dat ik het zeer op prijs stel zo'n grote plaats in te nemen in de opeenvolgende muzikale produkten, waarmee het huis Duarte de wereld altijd heeft verheugd en geëerd, en ik durf erop te vertrouwen dat wanneer mijn goede vriend, wijlen uw ⁵vader, omhoog zou kunnen kijken [uit zijn graf], hij mij dit geluk zeker niet zou misgunnen. Ik hoop dat u het mij niet kwalijk wilt nemen dat ik uw kind, dat zo mooi geboren is, in een wat sierlijker, eigentijds gewaad gehuld heb, zodat het met zijns gelijken met gepast aanzien kan verschijnen en ook door zijn buitenkant een waardige indruk maakt. Waarschijnlijk zal het voor u een dagelijks genoeg zijn met dit kind in deze verder zo eenzame en verdrietige tijd wat betreft de familie enige uren door te brengen, en u zult dat niet doen zonder de begeleiding van het doordachte ⁶contrapunt van de heer [Joannes] de Haze, waarvan ik meermalen zulke goede resultaten hoorde.

Met mij is het nu zo, dat ik, nu ik negentig jaar oud ben, mij niet meer zo goed als ik wel zou willen kan bedienen van de meer dan 800 grote en kleine muziekstukken die ik - hetgeen ik bijna met schaamte zeg - gecomponeerd heb voor de vijf u welbekende instrumenten, omdat deze steeds terugkerende aanvallen van jicht mijn vingers wat hebben verzwakt. Niettemin denk ik op de theorbe een begeleiding nog wel zo te kunnen spelen dat, zoals men zegt, een dronken boer het verschil niet zou horen. Vergeeft u mij de lengte van mijn brief, waarmee ik me nu bezig heb gehouden, nu ik binnen moet blijven; het zal niet gauw opnieuw gebeuren. Maar als vanouds blijf ik,

mijnheer,

uw ootmoedige vriend en dienaar
[enz.]

3. <berigh>.

4. Diego Duarte, 'Airs sur les paraphrases des pseumes de David.'

5. Gaspar Duarte sr.

6. Joannes de Haze, *Clio, overo Prima musica* (Middelburg 1681).